

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindelicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1633. Soc. 94.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](#)

Annus 1633. Soc. 94.

Conventus
Provincie.
Profecti ad
Indiam.

Coactus Ulyssipone Provinciae Conventus elegit Romanum iturum Procuratorem P. Antonium Moralium, qui paulo ante fuerat declaratus Praepositus Domus Professae. Indiam sex petivere, quorum Lusitani quatuor. Ex his obierunt in itinere Sebastianus Alvarus, & Thomas Silveira. P. Albertus Menchisquius natione Polonus donavit Societati praedium pingue, adjecitque: *Nihil jam, quod largiar DEO, restat, præter sanguinem.* Quæ vox celavit de martyrio vaticinium. Erat jam in Lusitania, cum motum adversus Societatem litigium, ut eam exuerent Alberti donatione: Ideo jussus in Poloniam redire, ut iuua præsentia litem disflaret. Rebus ad votum compositis, in Lusitaniam revertens, ad Indiam, hinc in Japoniam navigat, ubi anno 1641. martyrii gloriam indeptus est.

Mors P. Em-
manuelis Di-
nisi.

2. In Domo tironum Ulyssipone mortis falci succubuit P. Emmanuel Dinisius Coadjutor spiritualis, Domus Procurator, ætatis anno quadragesimo, Societatis quinto. Antequam adscriberetur Societati, mercaturam exercebat Ulyssipone, sui nequaquam oblitus, nam octavo quoque die sanctissima penitentia & Eucharistiae mysteria frequentavit. Secum ipso sua bona dedit tironum domicilio. Orationi horis non paucis vacabat. Multo afflictionis genere subegit corpus. Sacris initiatu, facturus erat primum sacrum, cum per os effusus sanguis vitam illi profudit.

Missiones.

3. Plurimi Evangelici præcones non penitendo sui laboris fructu populos excitârunt ad animas Deo jungendas. Joannes Mendius Tavora Pontalegrensis antistes Dioecesis Iustrans sibi associavit duos de nostris sacerdotibus, Antistes ipse suis exemplis præbat; nam dixit pro concione, ad ægros denit viaticum, aliaque obivit ministeria, quibus oves suas ad virtutis amorem incitabat. Oppidum Trancosum in dioecesi Vifensi excoluit per Quadragesimam P. Antonius Bandeira. In tribunali confessionum vix credi potest, quot horis continuatis assederit: saepe factò sacrò, perstebat ad solis occasum, nullo præter divinum panem sumpto cibo. Noctu frequenter vocabatur ad juvandos moribundos. Accessit concionum labor. Adeo sunt eum omnes reveriti, ut nihil sit aggressus animabus salvandis utile, quod non perficerit.

4. Vifensem urbem PP. Ludovicus Autunus, & Joannes Vasconcellius nostris ministeriis incenderunt ad opera Christianæ virtutis. Canonici in factiones divisi cuncta mutuis Ecclesiæ fulminibus turbaverant: industria nostrorum sublatæ censuræ, atque concordia firmati animi. Hactenus facellum non erat, in quo fieret sacram ab incolis publici carceris audiendum. Persuaderunt Canonicus viro pio, id opus confrueret. Adhibuit rei tam diligenter manum, ut paschate sit in eo celebratum solemne sacrum. Dicabatur Virginis Psalmo. Quantum conjicio, indicatur Psalmus 50. Misérere.

5. P. Petrus Albuquerius Tondelam adiens præter alia memorata digna, suavit oppidanis, ut facellum ædificarent eo loco, quo finiebatur supplicatio de Passibus Domini, ne, quod saepe contigerat, Domini simulacrum esset obnoxium cadenti pluvia. P. Franciscus Manlius vocatus ad Conciones quadragesimales habendas monte majori veteri, ibi cum plausu ac fructu diebatur.

Res Collegii
Congensis,

6. Pauci, qui vitam ducebant in Collegio Congensi, nunquam sine fratre. Successerat Ambrosio Regi Alvarus hujus nominis quartus, non excedens annum ætatis decimum tertium. Daniel Silva Dux Bambensis Regis patrus, dominandi libidine parat exercitum sub prætextu liberandi nepotem ab infidiis, quibus eum nonnulli Magnates meditabantur opprimere. Quo specieulo titulo suam ambitionem occultans, cum exercitu duodecim millium ad urbem regiam

regiam accessit. Biduo factus est rerum omnium potens. Rex cum suis fugere ad terras, & patrocinia Soniensis Ducus.

7. P. Michaël Alphonsus exitium imminentem aversurus Bambensem, ejusq; optimates alloquitur, sed aërem verberat. Jamque ille exercitum quinquaginta millium educit in aciem, & prope flumen modicum sequenti die trajiciendum castra metatur. Regni magnates longè minorem opponunt, sed DEO confisi, & cause æquitati in sylva vicina fluvio erigunt Crucem, coram ea se se flagellant, divinam implorant opem, ac patrocinium S. Ignatii, de cuius erant sodalitio. Fuis lacrymis & suspiriis, Tu DEUS, inquit, nobis sis testis; tu Cælum, quod nos tegis; tu terra, que nos alis; vos cruentata flagra, vos aræ, vos Cruces, vos silve, ac flumina, denique mortales omnes, & immortales fatis testes, nos contra Regem nostrum nec molitus fraudem, nec arma cepisse. Hinc urgemur mari, illico Zairo flumine, à fronte hostes innumeris: unica nobis spes in DEO, ac dextris, & æquitate causa. Non fuisse vanas preces ipsa res ostendit.

8. Garcia Guipacus intrepidus adolescens cum parte copiarum traxit flumen, ut ab aqua hostem arceret. Sonante classico concurritur. Bambensis sagittâ contortâ procidit. Labente Duce, præcipiti terrore salutem pedibus committunt omnes. Guipacus pede premens Bambensem in suo se sanguine volutantem interfecit. Una Magnatum cura fuit incolumentis, & salus Regis, quem cùm sui deseruerint, perfugerat cum mancipio in silvam. Ibi repertum accipiunt inter ulnas, manum debasiant, venerantur ut Regem suum, ac magnos inter plausus in Regiam deducunt. Gloriosam victoriam tribuerunt post Deum sancto Ignatio, quem Patronum elegerant, quem confligentes inclamaverant. Rex ipse, & Magnates ad Rectorem nostrum Loandensem scrisserent totius rei seriem, ut cum ipso communem participant laxitatem. P. Franciscus Jatinus, ^{P. Jatinus it} consumptus in Angola duodecim annis, quasi totidem laboribus Herculis exant-^{in Paraguay.} latus, facultate ab Ordinis Preposito data migravit in Brasiliam, & ex ea in Pa-^{um.} raguayum.

Annus 1634. Soc. 95.

1.

COnimbricæ 27. Maji Patre Didaco Monteiro orbatur Provincia. Vir ille ^{Moritur P.} fuit nullis æquandis laudibus, ut testatur ipsius vita per multos scriptores, ^{DidacusMon.} & per me typis vulgata. Natus in agro Eborense paræcia Dominæ de teirus, Gratia. Dum Societatem ambit, refrigescens in sancto proposito, decessit in paternam domum. Illac forte vir transibat Societatis habitu, qui eos cum Didaco sermones de Religiosa vita conseruit, ut recaluerit antiquum desiderium. Eboram reversus se tradidit Societati 6. Januarii anno 1577. Tirocinium contiuavit Conimbricæ. Ibidem postea Rhetoricam professus, sequenti die tragediam erat theatro commissurus, invitatis jam Civibus & Academiâ, cùm jufserunt Superiores, abstineret prorsus à celebritate.

2. Ægerimè tuit tantam fibi, ut multi censuerunt, illatam injuriam, bonique nominis diminutionem. Collectus in cubiculum frementem ac relutantem naturam sic fregit, ut per os eruperit sanguis. Plures discipuli de Regni nobilissimis suaferunt, desererunt Societatem; quid enim esset sperandum ex eo Ordine, qui sic contereret subditorum famam? Ad hæc reposuit, nihil fibi Societate charius; moderatores non culpando; neque id facturos fuisse, nisi dictasset prudentiæ lumen. Hinc Monteirus haustis rerum humanarum egregium contemptum. Peractis S. Patris exercitiis, secum statuit intire genus vitæ perfectionis. Non fecus factum.

3. Commercium cum DEO erat illi assiduum. Ex hoc divino armamentario virtutes omnes deprompsit, quibus excoluerat animam. Ter obivit Conimbricæ tirum Præceptorem, fæmel Ulyssipone. Rexerat Bracharensse Collegium, Domum Professam Ulyssiponensem, etiamque Provinciam summum exemplo